

der num. 15. ff. de nov. oper. nunciat. Baldus in lege decernimus, 15. n. 4. C. de sacrosanct. eccles. & in d. cap. imperial. §. præterea si inter duos, n. 19. ubi Afflictus n. 2. & 10. de prohibit. feud. alienat. per Federicum. Ancharanus in c. i. in principio, num. 3. circa finem, de foro competenti in sexto, Marianus Socinus in d. cap. significasti, n. 45. idem Afflictus dec. 2. 65. num. 35. Ursillus ibi, num. 37. vers. circa decimam tertiam, & num. 38. & 39. & ad dec. 155. ex n. 3. Guido Papae dec. 77. num. 4. remittens se ad Baldum ubi supra, Capycius dec. 9. num. 3. Boerius dec. 114. num. 4. & 5. & n. 10. cum seqq. Cacheranus dec. 78. num. 12. 13. & 17. cum seqq. Franchis dec. 417. num. 2. & dec. 529. & ibi addentes, Gail practicar. observation. libr. 1. obser. 40. num. 2. & 6. Laurentius Silvanus consil. 25. n. 40. Fabius de Anna consil. 107. num. 12. libr. 2. Menochius consil. 340. num. 55. lib. 4. Marta vot. 163. num. 7. Belluga in speculo Principum, rubr. 15. §. sed quid dices, n. 7. & in nbr. 41. §. leges Regni, n. 59. Guillelmus Benedictus in repetit. cap. Raynuius, verbo. & uxorem nomine Adelastiana decision. 2. num. 54. de testament. Curtius de feudi, 7. part. ex num. 19. Duarenus in consuetud. feudi, cap. 20. n. 8. Freccia de subfeudi, lib. 2. authorit. 10. Caravita ritu 205. n. 6. Amadeus de Ponte in tit. quis sit Juxes in causa feudi, n. 19. & 20. Surdus consil. 47. ex n. 34. lib. 1. Ponte de potestat. Proreg. tit. 3. §. 1. num. 21. & 22. Mastrillus de magnificatibus, l. 4. cap. 16. num. 61. & 62. Marcellus Cala de modo articulandi, §. 1. gloss. n. 77. & 107. Federicus Martini de iure censum, cap. 6. num. 320. & 325. Cancer variarum resolutionum, par. 3. cap. 10. ex num. 30. Petra de potestat. Princ. cap. 11. n. 7. & 8. Capiblanus in pragmat. 8. par. 1. num. 118. & 119. de Baronibus. Et hæc sententia in Regno Neapolitano confirmata est, certa, & continua præcepta, ut notat Franchis d. dec. 417. num. 2. ego autem adverto supra, loquens de criminalibus, quæst. 7. præcedenti, num. 858. 1097 Neque satisfacies, si dixeris, quinimo hanc sententiam esse conformem limitationi supra traditæ; num. 1093. & ratione, qua ad eam, & hanc afferendam moventur Dolores: nam fere omnes post Bartolom distingunt, an vassalli subdatur Domino solam secundum nudum usum jurisdictionis, ut in hoc casu possit, aut inchoio, aut invito Domino jurisdictionem prorogare; an vero subdatur aliquo modo ultra nudum usum jurisdictionis, ut in eo casu non possit sui Domini consensu in alienum Judicem consentire. Quod eleganter notavit Marianus in d. cap. significasti, num. 44. Afflictus in consuet. Jusitarii nomen, num. 22. Franciscus Marcus dec. 313. num. 3. 2. part. at vassalli, etiam burgeses, Baronibus feudariis subdantur ultra nudum jurisdictionis usum, nam obligantur etiam ad subventiones, & servitia personalia Dominis impendenda, ad jurandum fidelitatem, ad angarias, & peragarias, munera taxiarium, Camerlengas, & similia, multaque alias operas obsequiales, ut constat in hoc Regno Neapolitano, tum ex usu, tum etiam ex consuet. quamplurimum, & confit. Comitibus, & pragm. 10. 14. & 16. de Baronibus, & iis, que ad eas adnotavit Capiblanus, & Rovitus in pragm. 64. num. 31. de offic. Procurator. Casar, & docuit Afflictus in cap. imperial. §. præterea si inter duos, num. 10. de prohibit. feud. alienat. per Federicum, ubi ait omnes habitantes in Terra Baronis jurare fidelitatem Baronii, etiam si non habeant feudum, quia saltem procre. terra, & aqua, & igne, quæ recipiunt de terra Domini, tenentur ad præstandam fidelitatem: consensit Capycius d. dec. 9. num. 5. & 6. Franchis d. dec. 417. num. 2. Guillelmus Benedictus in cap. Raynuius, verbo. & uxorem, num. 54. de testamentis, præferenteque Baldus in d. leg. decernimus, 15. num. 4. Cod. de sacros. eccl. confitunt item multi ex relatis à in numero præcedenti. Cum igitur vassalli burgeses subdantur Baronibus ultra nudum usum jurisdictionis, non poterunt, juxta communem sententiam, jurisdictionem alienam, sine consensu Baronum, quorum subdiri sunt, prorogare.

1098 Non inquam satisfacies, quoniam dato hoc ita esse, incidemus in sublimitationem ante traditam, n. 1094. ut tunc non possint vassalli burgeses prorogare jurisdictionem alieni Judicis præter Baronem, cum agitur de oneribus, & muniberis ipsi debitis, ne sic defraudentur Baronum iura; quemadmodum ipsi Barones, & vassalli feudarii non possunt prorogare jurisdictionem, & confitire in alienum Judicem præter Dominum directum, cum tractatur de feudo, vel ejus oneribus; at cum nullum veretur interesse Baronis, sed alterius vassalli burgesis pri-

vati, aut etiam Baronis alieni, tunc aliena jurisdictione prorogari poterit. Quod idem observatur in litibus Baronum inter se, aut cum vassallis alienis circa iura ad feudum non pertinentia, ut in prædicta sublimitatione dicemus, & expesse alteruerunt loquentes de vassallis burgensis, Ifernus in d. c. Imperiale, §. præterea si inter duos, num. 78. in fine, Alvarottus ibi, num. 4. verbi. nec obstat regula, in fine, Präpositus num. 6. Marianus in d. c. significasti, num. 44. post Panormitanum, quem vocat Dominum suum, Angelus in l. 1. num. 6. ff. de judiciis, Angelus Aretinus in §. idem juris est, num. 45. infit. de except. Matanta in præcepta, 4. p. d. dis. 12. num. 25. Capycius d. dec. 9. num. 7. & 8. Follerius in præcepta censuali, verb. & submissio cuiuscumque foro, n. 3.

Quod dicendum in re tam controveria. Certe amplectenda est ea sententia, ut dicamus, vassallos burgenses spectato iure communis etiam feudi, posse prorogare jurisdictionem cuiusvis Judicis extra suum Baronem, dummodo lis veretur circa iura diversa à vassallagio, & iuriis Baronis. Quod nonnulli contra Paulum in dict. §. & post operis, n. 6. extendum credunt, etiam si Baro propter prorogationem vassallorum amitteret sporulas, vel aliud speratum lucrum. Inter quos sunt Imola etiam exemplis, & privilegiis licita sit tacita prorogatio in Judices extraneos, quamvis sit sine superiori consensu, veluti si contrahant in aliena Diocesi, vel ibidem conferant solutionem, vel delinquant, cap. delicti, de foro competenti, cap. 1. de privilegiis in sexto: nam tunc magis prorogatur forus à iure, quam ex subditorum voluntate, ut adverti superius, num. 1038, verum tamen in vassallis strictiore esse hac facultatem; nam etiam si delinquant, vel contrahant in alieno territorio, aut in illud solutionem conferant, nihilominus quoties super istis contractibus, aut delictis, in judicium vocati fuerint ab extraneis Judicibus, poterit peti à Baronibus, ut ad eos remittantur, quod ego notavi supra, num. 813. & 814, idque erit ita faciendum, si privilegium ostendant, cuius virtute id fieri debeat, alioquin standum erit iuti communi, Quod videtur obiter adnotasse Amadeus in dicta questione: quis sit Juxes in causa feudi, n. 20. & de landemis, question. 24. num. 49. & 50. ut vel sic intelligas, hanc facultatis prorogandi, & conveniendi sub alienis Judicibus coartationem, non tam à subjecti vassallorum burgensem natura provenire, quam à privilegio investitura Baronum, quod iuri communi derogat potestate, & voluntate Principis concedentis. Ideo vassali burgeses in Regno Castella, ubi non conceditur jurisdictione Baronibus, seu Dominis vassallorum sub istis clausulis, & tenore investiture, libere possunt prorogare jurisdictionem quorumvis Judicem, seu aliorum Baronum, seu Regnum, & nusquam in eo Regno auditum est, Dominum vassallorum petuisse remissionem causarum suorum vassallorum, cum se alienis Judicibus subjecerint; ita observat quotidiana ejus Regni praxis. Hec dicta sint de quinque requisitis ad prorogationem necessariis.

Disputatio II. Quæst. VIII. Sect. III.

- par. 2. partis, verb. audiatur excusatores, num. 63. & eleganter explicat, & prosequitur in constitut. Jusitarii nomen, num. 112. 113. & 115. quod ante notaverat Capycius dicta dec. 9. num. 15. & 16. & seqq. & ad eum notavit Petrus ibi, additione ultima, verb. clausula annulativa, Maranta in præcepta, 4. par. distinct. 12. num. 26. Barbosa in d. l. 1. art. 3. num. 153. cum seqq. & art. 4. ex n. 48. & 51. sequitur Capiblanus in pragmat. 8. part. 1. ex n. 73. latissime, & num. 118. & 119. de Baronibus. Quare cum casus occurrit, accurate inspicienda sunt privilegii verba, & clausula, revocando in memoriam doctrinam Caravita in ritu 205. n. 4. ubi ait. Baronis in Regno non esse in possessione clausula regulariter inserta in investituris, de qua ibi, neque eam observari, cujus observationis meminit Barbosa in dicto art. 3. num. 155, cum approbat, & nota à Marco Antonio Natta dicto conf. 614. ex n. 7. tomo 3.
- 1101 Illud etiam hic occurrit notandum, tametsi in Clericis etiam exemplis, & privilegiis licita sit tacita prorogatio in Judices extraneos, quamvis sit sine superiori consensu, veluti si contrahant in aliena Diocesi, vel ibidem conferant solutionem, vel delinquant, cap. delicti, de foro competenti, cap. 1. de privilegiis in sexto: nam tunc magis prorogatur forus à iure, quam ex subditorum voluntate, ut adverti superius, num. 1038, verum tamen in vassallis strictiore esse hac facultatem; nam etiam si delinquant, vel contrahant in alieno territorio, aut in illud solutionem conferant, nihilominus quoties super istis contractibus, aut delictis, in judicium vocati fuerint ab extraneis Judicibus, poterit peti à Baronibus, ut ad eos remittantur, quod ego notavi supra, num. 813. & 814, idque erit ita faciendum, si privilegium ostendant, cuius virtute id fieri debeat, alioquin standum erit iuti communi, Quod videtur obiter adnotasse Amadeus in dicta questione: quis sit Juxes in causa feudi, n. 20. & de landemis, question. 24. num. 49. & 50. ut vel sic intelligas, hanc facultatis prorogandi, & conveniendi sub alienis Judicibus coartationem, non tam à subjecti vassallorum burgensem natura provenire, quam à privilegio investitura Baronum, quod iuri communi derogat potestate, & voluntate Principis concedentis. Ideo vassali burgeses in Regno Castella, ubi non conceditur jurisdictione Baronibus, seu Dominis vassallorum sub istis clausulis, & tenore investiture, libere possunt prorogare jurisdictionem quorumvis Judicem, seu aliorum Baronum, seu Regnum, & nusquam in eo Regno auditum est, Dominum vassallorum petuisse remissionem causarum suorum vassallorum, cum se alienis Judicibus subjecerint; ita observat quotidiana ejus Regni praxis. Hec dicta sint de quinque requisitis ad prorogationem necessariis.
- SUMMA SECTIONIS TERTIAE.
- 1102 Prorogationem facere possunt qui impedimentum non habent, quoniam prorogent. Ille censetur permisus de jure prorogare, qui non est prohibitus.
- 1103 Proponitur quis possit prohibere prorogationem.
- 1104 Prorogationem non posse prohiberi nisi à Principe supremo non recognoscere superiori sententia quorundam refertur, & ejus fundamenta.
- 1105 Refertur secunda sententia affirmans omnes superiores, quorum consensus ad prorogationem requiritur, etiam si non sint supremi Principes, posse prohibere prorogationem, & ejus probatio.
- 1106 Conciliantur distinctis duobus casibus predicta sententia.
- Cum prorogantes non indigent consensu suorum superiorum, non possunt prohiberi prorogare, nisi à supremo Principe.
- 1107 Cum prorogantes non indigent consensu suorum superiorum possunt prohiberi prorogare ab illis, quorum consensus ad prorogationem requiritur, etiam si non sint supremi Principes.
- 1108 Papa an possit prorogare, remissive.
- 1109 Imperator, & alii Principes secularis non recognoscentes superiori, possunt prorogare, & se subiungere inferioribus.
- 1110 Archiepiscopi, & Episcopi, non possunt prorogare sine consensu sui superioris.
- 1111 Exempti non possunt prorogare sine consensu Papæ.
- 1112 Officiales Regii perpetui Regni Neapolitani, qui exempli sunt in criminalibus, non possunt prorogare jurisdictionem etiam Proregis.
- 1113 Refertur contraria sententia, exemptos posse renunciare exemptioni, & prorogare jurisdictionem, saltem Ordinarii, sine licentia Pape, & improbat.
- 1114 Exempti tacite possunt suo privilegio renunciare, & Ordinario se subiungere sine licentia exercitare.
- 1115 Exempti destinantes solutionem in locum non exemptum tacite se subiungunt Ordinario.
- 1116 Taxatur sententia Feliciani in casu frequenti.
- 1117 Religi non possunt prorogare jurisdictionem Ordinarii sine licentia Pape.
- 1118 Vassalli non possunt prorogare jurisdictionem alieni Judicis sine suorum superiorum licentia.
- 1119 Laici regulariter attent iure communis possunt prorogare jurisdictionem Judicis Ecclesiasticus, sine licentia suorum superiorum.
- 1120 Laici, quoad causas spirituales, & ecclesiasticas sunt incapaces jurisdictionis, quoad temporales vero Clerici sunt probiti consentire in laicos.
- 1121 Juxta iuris municipalia Castella, Portugallie, Navarre, & Francia, non possunt laici prorogare jurisdictionem Judicis Ecclesiasticorum.
- 1122 An possint vassalli unius Regni prorogare jurisdictionem Judicis alterius Regni, sine licentia sui superioris, proponit quæstio, & refertur prima sententia negativa.
- 1123 Contraria sententia affirmativa verior approbatur.
- 1124 Explicatur text. in c. per venerabilem, in vers. insuper, qui filii sint legitimi.
- 1125 Refertur predicta sententia affirmativa limitatio ex sententia Barbosa.
- 1126 Rejicitur.
- 1127 Distinguunt tres casus: Prorogatio Jurisdictionis facta in Judicem alterius Regni per solam conventionem durat, & est valida, quatenus ambo prorogantes perseverant in eadem voluntate.
- 1128 Cum quis in extraneum Regnum destinat solutionem, prater patrum de consentendo in Judicem eiusdem Regni, vel ex alia causa in alio Regno foritum forum, prorogatio est efficax, etiam sine licentia Regis loci, ubi fit contratu.
- 1129 Subditus uni Regi tacite prorogat jurisdictionem alterius Regis, vel Judicem eius, verbi gratia, contrahendo in Regno extraneo.
- 1130 Minoris, vel pupilli sine tutoris, vel curatoris auctoritate non possunt prorogare. Judex competens quis sit ad curatorem minoribus litigantibus dandum.
- 1131 Agricola, de jure Castella, non possunt renunciare foro sui domicilii, & prorogare jurisdictionem Judicis alieni, praterquam Correctoris Regis proximioris loco ubi degunt.
- 1132 Refertur pragmatica Regis Philippi III. lata anno 1619. qua statutum est Agricolæ non sortiri forum in loco contractus, aut destinata solutionis.
- 1133 Predicta pragmatica non tollitur, quin Agricola possit convenire in loco rei sita.
- 1134 Stante lege antiqua Agricola poterunt tacite prorogare jurisdictionem alienorum Judicum.
- 1135 Rejicitur sententia Jacobi Collantes negantis Agricolam sortiri in loco destinata solutionis, juxta terminos antiquæ legis Castella.
- 1136 Reprehenditur Ignatius Villar.
- 1137 Rejicitur explicatio Narbona textus in cap. 1. de privilegiis in sexto.
- 1138 Qua fuerint innovata per pragmaticam anni 1619. circa privilegia Agricolarum.
- 1139 Proponitur quæstio, an stante nova pragmaticâ possit Agricola convenire extra locum domicilii, si ibidem administrasset tutelam, vel patrimonium Universitatis, vel Ecclesie, ad redditum rationem administrationis.
- 1140 Quid esset dicendum iure antiquo.
- 1141 Agricolam stante etiam iuro novo ibi redditum rationem, ubi tutelam administravit.

- Unius privilegium non debet trahi in alterius damnum, & injuriam.
Que notabiliter fuit, nisi specialiter exprimantur, videntur quasi neglecta.
1142 Miserabiles personae non possunt prorogare jurisdictionem alieni Judicis.
Perpetuum est, ut non possit prorogare, qui non potest renunciare.
1143 Prorogatio non potest fieri per Procuratorem sine speciali mandato.

SECTIO TERTIA.

A quibus possit fieri prorogatio.

- 1102 Rotogationem facere possunt qui impedimentum non habent, quominus prorogent; hoc autem impedimentum, aut provenire potest à jure, aut ab homine; videlicet si quis prohibitus esset prorogare à jure, vel ab homine. Quod autem attinet ad prius impedimentum à jure, ille censetur permisus prorogare, qui non est prohibitus argumento, leg. mutus, 41. §. 1. ff. de Procurator. lege nec non, 28. §. quod eis, ff. ex quib. caus. major. cap. cum apud 23. de Sponsalib. cap. 2. de Procurator. in sexto: nam cum regulariter quis prorogare possit, l. 1. ff. de judiciis, qui non est prohibitus, permisus censendus est.
1103 Quod autem ad secundum impedimentum attinet, primo loco videndum est, quis possit prohibere prorogationem, quam regulariter jura permitunt.
1104 Prima sententia ait, prorogationem non posse prohiberi, nisi a Principe supremo non recognoscente superiorum. Ita sentit Baldus in d. cap. imperiale. §. præterea si inter duos, num. 19. & ibi Prepositus n. 5. vers. nec obstat, tametsi subscire, de prohib. feud. alienat. per Federicum, Petrus, & Cynus in l. si qui ex consensu n. 11. C. de Episcop. audient. Albericus in l. 1. n. 4. in fine, ff. de judiciis, Alexander in l. 1. §. & post operis, n. 22. ff. de nov. oper. nunciar. Panormitanus in d. cap. P. & G. num. 19. Imola n. 97. de officio deleg. idem Panormitanus in d. cap. significati, num. 7. Marianus n. 43. de foro competenti. Caprylicus decisi. 9. ann. 2. Cacheranus decisi. 32. n. 7. Barbola in d. l. 1. art. 3. ex num. 142. & art. 4. num. 44. cum seqq. ff. de judiciis, Capiblanicus in pragmat. 8. par. 1. n. 120. & 121. de Baronibus. Probatur primo ex textu in d. l. 2. §. & Judea, ibi; nisi specialiter principali iustione prorogatio fuerit inhibita, ff. de judiciis. Secundo ratiōne, quia facultas prorogandi à jure, & legibus concessa, non potest tolli, nisi per eum, qui legibus ipsi superior sit.
1105 Secunda sententia affirmit, illos omnes superiores etiam si non sint Principes supremi, sed qui alios superiores recognoscant, quorum consensus requiritur ad prorogationem, posse prohibere subditos, ne prorogent jurisdictiones alienorum Judicium, & litigent apud eos, seu statuto generali, sive præcepto peculiari. Ita sentiunt Boerius decision. 114. num. 2. Afflits in cap. imperiale, lib. 2. ubi alios allegat. Quod tamen ita intelligendum est, ut possint isti supremi Principes se subjecere, quod etiam faciunt ex honestate, & decencia, non ex necessitate: nam possent de juri rigore in suismet causis sibi dicere, ut notari supra, quæst. 7. præcedenti, num. 786. prope finem, cum plurimi, quos retuli.
Tertio, Archiepiscopi, & Episcopi, quemadmodum 1110 ceteri Clerici non possunt prorogare jurisdictionem alieni Judicis sine consensu sui superioris, ut dixi supra, n. 1075. Notat Panormitanus in quæst. 7. duo clericali charactere, num. 14. 15. 16. & 17. cum seqq. optimè tractans, & in d. cap. significati, ex n. 9. Marianus ibi, num. 16. & 42. de foro competenti, Didacus Perez in l. 2. tit. 1. libr. 3. ordinamenti, gloss. 1. vers. utrum autem, col. mibi 777. Gail observationem practicar, lib. 1. obser. 40. n. 2. 3. 4. & 5. Antonius de Matthais de prorogat. iurisd. dicto num. 10. in fine, Cochier de iurisdictione ordinarii in exemptos, tom. 1. 2. part. quæst. 7. ex num. 4. ubi refert octo ampliationes hujus conclusionis, & ex num. 18. Felicianus de censibus, tom. 2. lib. 2.

- lib. 2. cap. 3. num. 13. ex vers. contrarium vero, qui eleganter disputat, & optime probat, atque sententiam esse receptionem, & creditorum, Barbola in d. l. 1. art. 4. num. 43. ff. de judiciis. Capiblanicus in pragmat. 8. part. 1. num. 107. de Baronibus. Probaturque ex textu in c. cum tempore, 5. de arbitris, & in c. autoritate, 4. de privilegiis, in sexto, ut expenduntur à Feliciano, ubi supra. Ratione etiam, quoniam in exemptione non solum veratur favor exempti, sed etiam eximenti, dicto cap. cum tempore, cui facto exempti subtrahentis se jurisdictione eximentis, prejudicari non potest.
1112 Ex quo recte infertur, Officiales Regios perpetuos hujus Regni Neapolitani, qui exempti sunt ex Regis rescriptis, à jurisdictione, & cognitione omnium Judicium inferiorum, etiam Proregis, in causis criminalibus, ut constat ex rebus illis, quæ refert Regens Tapia in decisionibus supremi Senatus Italie, decision. 3. n. 148. & n. 151. & omnibus, quæ ibidem ab eodem congregata sunt, traditisque à Surgeante de Neapolit. illustrata, libr. 1. c. 17. ex num. 40. Fulvio Constanti in leg. unica, C. de classici, lib. 11. n. 88. Boetius dec. 149. n. 14. Gregorio Lopez in l. 4. tit. 24. par. 2. glossa 3. & Jo: Dominico Tassone post haec scripta edito in pragmatica de antefato, vers. 2. observat. 2. ex num. 38. qui ibidem num. 40. refert aliud regium rescriptum, quod nunc continetur in pragm. 11. de officio Judicium, in compilatione novissima, juxta antiquam legem Imperatoris Zenonis, in l. ultima. C. ubi Senatores, vel clarissimi, cuius meminit Ponte decision. 13. n. 2. vers. in viris illustribus, non posse prorogare jurisdictionem cuiusquam inferioris, etiam Proregis, qui est prorsus incompetens, à cuius jurisdictione expresse sunt exempti; quod recte adnotavit Capiblanicus in dicto pragmat. 8. par. 1. n. 107. & 108. de Baronibus, & colligitur ex traditis à Barbola in dicto leg. 1. artic. 4. n. 147. & 148. præfertum cum cognitione criminalis causarum ad istos ministros pertinentium sit de referatis Principi, in quibus etiam non potest fieri prorogatio, ut dicimus inferioris, num. 1228. & num. 1233.
1113 Contraria tamen sententiam, quinquo exemplis posse exemptioni sua renunciare, & prorogare jurisdictionem, saltem sui ordinarii, sine licentia Papæ, tam in foro penitentiali interno, quam in externo, sequuntur sunt Joannes de Lignano, & Federicus de Senis, qui eum refert cons. 14. Felinus in cap. cum omnes, 6. n. 8. vers. quarto probatur, & in c. cum accessissent, 8. n. 6. de constitutione Navarrus consil. 13. n. 4. de privil. & Jaso in l. 1. n. 27. §. pactus ne petere, n. 9. ff. de pacts, quorum fundamentis egregie satisfaciit Felicianus ubi supra, atque ideo à predicta priori sententia recedendum non est.
1114 Qua retenta, eam limitabis, ut exempti tacite possint suo privilegio renunciare, & Ordinario se subjecere. sine licentia eximunt, veluti si delinquent, vel contrahant in loco non exempto, ut probat textus in cap. 1. de privilegiis, in sexto, & notat Erasmus Cochier de iurisdictione ordinarii in exemptos, tom. 1. 2. part. q. 45. num. 1. & seqq. & num. 22. quod tamen ibi sublimitat num. 3. & num. 25. & seqq. Hoc enim prorogatio magis fit ex iuris assistentia, quam ex voluntate exemptorum.
1115 Hanc autem limitationem ego extenderem, si exempti destinarent solutionem in locum non exemptum, quia juris censura ibi contrahere intelligent, quo solutionem conferunt, leg. contraxisse, ff. de action. & obligat. quod ex eadem ratione supra diximus de Clericis, numer. 1083. cum sequenti.
1116 Ex quibus dubia redditur dictio questionis propria & disputata à Feliciano in d. cap. 3. ex num. 13. quoniam in illo casu videatur posse ab Ordinario mandari exequutioni adversus exemptos instrumentum contratus census, etiam si in prorogatione non intervenit consensus Papæ, aut ejus Legati, si esset collata solutio censuum decursum in locum non exemptum, nisi forte id impediter tenor privilegii exemptionis, quod ibidem non præsupponitur.
1117 Quinto, Religiosi ob eandem rationem, qui exempti, non possunt prorogare jurisdictionem Ordinarii sine licentia Papæ, ut notat Emmanuel Rodericus tom. 2. questionum regularium. quæst. 63. art. 10.
1118 Sexto, quod ad laicos attinet, vassalli feudatarii, & burgenes subditi feudatarii, non possunt prorogare jurisdictionem alieni Judicis laici sine suorum superiorum licentia, juxta dicta sectione precedenti, num. 1093. cum sequentibus, usque ad finem sectionis.
Carleval. de Judiciis, Tom. I.

Septimo, iidem vassalli laici regulariter, & attento jure communis possunt prorogare jurisdictionem Judicis 1119 Ecclesiastici sine licentia suorum superiorum. Ita docent Antonius Burtius in d. cap. significasti, num. 9. Marianus n. 40. Jo: Faber in leg. si qui, n. 6. C. de Episcop. audient. Franciscus Marcus decisi. 196. num. 5. 1. parti. & dec. 544. n. 1. 2. par. juxta impressionem Lugdunensem anni 1585. nam hac decisio deest in alia impressione recentiori anno 1587. Boerius decision. 69. num. 5. Cacheranus dec. 78. num. 1. & 2. Vivius decision. 125. num. 2. Aufrius tract. de potestate ecclesiast. super laicis, n. 25. Narta consil. 4. 3. n. 4. tom. 2. Navarrus consil. 51. n. 2. sub tit. de sentent. excommunicat. Barbola in d. l. 1. art. 3. n. 133. ff. de judiciis. Probatur primo ex textu in d. l. ex se qui consensu, 7. l. Episcopale 8. C. de Episcop. audient. & utrobique notatis à Glosa, & Doctoribus. Secundo ratione, quia vassalli non agent consensu superiorum ad prorogandam jurisdictionem Judicium alienorum, cum litigant super iuribus ad superiores non atrinentibus, nisi impediunt privilegio aliquo concessio illis, quibus subduntur, ut dixi supra, num. 1094. 1099. & 1100. cum sequenti. Ergo cum nullum impedimentum adsit, quominus laici prorogent jurisdictionem Ecclesiasticorum, illam possunt prorogare. Ex quo recte docuit Franciscus Marcus dec. 1085. num. 3. 1. part. non posse Judicem secularum inhibere laico, ne respondet cotam Judice Ecclesiastico.

Neque obstat argumentum à simili, quod non possint 1120 laici prorogare jurisdictionem Ecclesiastici, quemadmodum nec Clerici jurisdictionem laici, cap. si diligenter, 12. de foro competenti. Non inquam obstat, quoniam laici quoad causas spirituales, & Ecclesiasticas sunt incapaces jurisdictionis, cap. decernimus, 2. de judiciis; quoad temporales vero Clerici sunt prohibiti consentire in laicum, dict. cap. si diligenter: at fecit est in Judicibus Ecclesiasticis, qui capaces sunt jurisdictionis quoad causas secularias, ut recte notat Oldradus consil. 83. num. 7. laici autem non sunt prohibiti subjecere se Ecclesiastico Judici, immo permisi, dict. leg. si qui ex consensu, & l. Episcopale, C. de Episcop. audient.

Quam conclusionem si probatum limittat, ut attentis 1121 iuribus municipalibus multarum Provinciarum, non possint laici, etiam vassalli burgenses Regii, protogare jurisdictionem Judicibus Ecclesiasticorum: in illis videlicet Provinciis, ubi vigent leges prohibentes, ne laici Judicibus Ecclesiasticis se subjeciant, & eorum jurisdictionem prorogent in causis mere prophani. Quam limitationem in genere tradit Jo: Faber in d. l. si qui, num. 6. C. de Episcop. audient. Habet autem locum in Regno Castellæ, in quo lata est, leg. 10. & 11. tit. 1. & ad eas notat Azevedus, & leg. 23. tit. 25. libr. 4. recopilat. quibus interdicitur ne laici Judicibus Ecclesiasticis se submitant, quarum ineminit Orosius in dicto leg. est receperum, 14. n. 12. ff. de iurisdict. omn. Judic. Similis lex viget in Regno Portugalie, ut testatur Barbola in d. l. art. 3. num. 139 & Pereira de manu regia 2. part. cap. 35. num. 1. & 2. & in Regno Navarra, ut tradit Navarrus consil. 51. num. 3. & 4. sub tit. de sentent. excommunicat. & ibi num. 5. afferit eas leges, & consuetudines esse justas, consentit Menchaca controversus frequent. cap. 14. num. 33. post Angelum, & Paulum, idem probat Azevedus ad predictam l. 11. ex num. 1. tit. 1. libr. 4. recopilation multis relatis. Idem servari in Regno Francia obseruant Gullielmus Benedictus in cap. Raynatus, verb. & uxori, dec. 2. num. 53. de testament. Aufrius tract. de potestate Ecclesiast. super laicis, n. 25. & in eo est similis constitutio apud Rebuffum tom. 3. in confit. reg. tit. ut laici non convenienter coram Judicib. Ecclesiasticis, ubi illi in glossa unica, num. 9. notat latam esse tuenda regie jurisdictionis gratia. Idem testatur Franciscus Marcus d. dec. 544. n. 2. 2. part.

Oktavo, an iidem vassalli possint prorogare jurisdictionem Judicis extranei ab eo Regno, vel Republica, in qua degunt, & consentire in Judicem alieni Regni, vel Republicæ, sine licentia sui superioris, difficultatem habet.

Exempli gratia, an possit Neapolitanus consentire in Judicem Genuensem, Venetum, vel Romanum, seclusis Neapolitanorum privilegiis, vel Hispanum in Judicem Gallum, aut e contra Gallum in Hispanum? in qua Paulus in l. 1. §. & post operis, n. 6. ff. de novi oper. nunciar. & in l. 1. num. 4. C. ubi de criminis agi oport. videtur sentire, tametsi non multum aperi loquatur, vassallo unius Regni, vel Provinciae, non posse consentire in Judices alterius Regni, vel Provinciae, vel prorogare jurisdictiones corum,